

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

Фізична терапія при множинних порушеннях організму

РОБОЧА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки **бакалавра**

галузь знань 22 – Охорона здоров'я

спеціальність 227 – Фізична терапія, ерготерапія

Львів
2019 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «**Фізична терапія при множинних порушеннях організму**» для студентів за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія VIII с. (денна форма навчання), VIII с. (заочна форма навчання)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського
(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доцент, канд. мед. наук Гула Г.В.; викл. Рак Л.С.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Протокол від “2” вересня 2019 року № 2
Завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

_____
(підпис)

(Коритко З.І.)
(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету фізичної терапії та ерготерапії

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Голова _____
(підпис)

(Данилевич М.В.)
(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету післядипломної та заочної освіти

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Голова _____
(підпис)

(Сидорко О.Ю.)
(прізвище та ініціали)

© _____, 20_рік

© _____, 20_рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	галузь знань <u>22 – охорона здоров'я</u> (шифр і назва напрямку підготовки)	Нормативна	
	спеціальність <u>227 – фізична терапія, ерготерапія</u> (шифр і назва спеціальності) (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): – немає	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2019-й	2020-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>немає</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90			VIII-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 1,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	
		Практичні	
		40 год.	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
34 год.			
Індивідуальні завдання: — год.			
Вид контролю: недиференційований залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 62 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Фізична терапія при множинних порушеннях організму» є базовою нормативною дисципліною для спеціальності «227-фізична терапія та ерготерапія», яка читається в I семестрі на другому курсі в обсязі трьох кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS), обсягом 90 годин аудиторних занять, з яких 16 годин лекцій, 40 годин практичних занять і 34 години самостійної роботи. Курс підсумовується недиференційованим заліком.

Метою викладання навчальної дисципліни «Фізична терапія при множинних порушеннях організму» є набуття студентами, як майбутніми фахівцями у галузі охорони здоров'я, теоретичних знань та формування практичних умінь для проведення фізичної терапії при множинних порушеннях організму і поєднаній патології, при порушеннях обміну речовин, пошкодженнях опорно-рухового апарату та хірургічній патології; здобуття студентами компетенцій для розробки профілактичних та

реабілітаційних стратегій, при визначенні індивідуального плану фізичної терапії з метою покращення здоров'я, функціональних можливостей, адаптації дати ґрунтовні знання про комбіновані захворювання організму, у комплексному лікуванні яких використовують засоби лікувальної фізичної культури, фізіотерапевтичні процедури, масаж, преформовані фізичні фактори; а також - навчити майбутніх спеціалістів розвивати у собі спостережливість, дослідницькі інтереси, здатність визначати загальний стан хворого, бачити найменші зміни в його стані і тим самим забезпечувати гнучку тактику застосування фізичної терапії.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Фізична терапія при множинних порушеннях організму” є засвоєння студентами теоретичних знань та отримання навичок щодо особливостей множинних порушень та поєднаних захворювань, проведення оцінки стану пацієнта та складання програми фізичної терапії, а саме: розробити і вміти виконувати комплекс фізичних вправ лікувальної гімнастики та лікувального масажу, доповнений фізіотерапевтичними процедурами, застосуванням преформованих фізичних чинників; оцінити вплив розробленого індивідуалізованого плану фізичної терапії впродовж часу занять при множинних порушеннях організму.

Впродовж проходження курсу студенти оволодіють знаннями про:

- завдання, роль, облаштування реанімаційних відділень;
- поняття серцево-легеневої реанімації;
- можливі ускладнення від заходів оживлення організму;
- етичні аспекти поведінки із важкохворими;
- види гострих невідкладних станів;
- особливості психічних та фізичних змін у осіб похилого віку, основні захворювання притаманні для осіб похилого віку;
- особливості допомоги людям похилого віку;
- форми роботи з людьми похилого віку;
- характеристика основних неврологічних захворювань;
- вплив цих захворювань на роботу різних систем організму;
- особливості реабілітаційного обстеження важкохворих або пацієнтів в комі;
- методи обстеження стану функціональних систем організму та дослідження основних аспектів якості життя.
- основні травми та захворювання ОРА, які відносять до політравми;
- особливості обстеження при травмах та захворюваннях ОРА;
- мета, завдання, покази, протипокази до занять при захворюваннях серцево-судинної, дихальної систем та при хірургічних втручаннях.

Окрім того, студенти оволодіють практичними навичками:

- вміти проводити маніпулятивні втручання у пацієнтів, які перебувають на ШВЛ
- вміти проводити реанімаційні заходи;
- етичні аспекти поведінки із пацієнтами в комі чи у важких станах;
- надання невідкладної допомоги при гострих невідкладних станах;
- підбір та застосування форм роботи із особами похилого віку;
- навчання прийомам самообслуговування при неврологічних захворюваннях » робота із родиною та доглядальниками
- алгоритм проведення обстеження пацієнта;

- алгоритм створення програми реабілітаційного втручання відповідно до захворювання та індивідуальних особливостей пацієнта.
- підбір та застосування форм занять при травмах та захворюваннях ОРА, захворюваннях серцево-судинної, дихальної систем та при хірургічних втручаннях;
- навчання прийомам самообслуговування при травмах та захворюваннях ОРА.

1.1. Згідно вимог освітньо-професійної програми, студенти повинні **знати**:

- загальні питання патології та закономірності виникнення, розвитку і кінця хвороби;
- основи етіології та патогенезу при множинних порушеннях організму;
- клінічні прояви множинних внутрішніх та хірургічних захворювань;
- обстеження та визначення діагнозу при різних патологіях;
- принципи лікування множинних порушень та захворювань;
- особливості застосування фізичної терапії при множинній, поєднаній патології, при порушеннях обміну речовин, пошкодженнях опорно-рухового апарату та хірургічній патології.

вміти: проводити належні обстеження, оцінити фізичний стан пацієнта та розуміти причини його порушення, обґрунтувати застосування тих чи інших засобів та методів фізичної терапії пацієнтів з різною патологією, врахувати попередження загострень і ускладнень, оволодіти навичками призначення та проведення програм фізичної терапії для відновлення здоров'я й покращення результатів лікування множинних порушень організму, враховуючи при цьому покази чи протипокази до їх використання.

Програмний матеріал викладається у формі лекцій, вивчається на практичних заняттях та під час самостійної роботи.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години/3 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Невідкладні стани та інші реанімаційні заходи.

Мета - оволодіти теоретичними знаннями про основні поняття, термінологію, види невідкладних станів. Поняття смерть мозку, клінічна смерть і біологічна смерть.

Завдання:

- засвоїти завдання, роль, облаштування реанімаційних відділень;
- вивчити поняття серцево-легеневої реанімації;
- ознайомитись із можливими ускладненнями від заходів оживлення організму;
- засвоїти етичні аспекти поведінки із важкохворими;
- систематизувати основні види гострих невідкладних станів.

Теми та короткий зміст лекцій

Тема 1. Реаніматологія. Основні завдання реаніматології: зародження науки реаніматології, принципи роботи реанімаційних відділень та палат інтенсивної терапії. Поняття про шоки, термінальні стани, клінічна і біологічна смерть мозку.

Теми та короткий зміст практичних занять

Тема 1. Невідкладні стани: поняття гострої недостатності кровообігу, гостра недостатність нирок, шоки, види шоків, синдром тривалого стискання, опіки, відмороження, замерзання.

Тема 2. Принципи надання невідкладної допомоги: поняття гострої недостатності кровообігу, гостра недостатність нирок, шоки, види шоків, синдром тривалого стискання, опіки, відмороження, замерзання. Серцево-легенева реанімація, непрямий масаж серця, можливі ускладнення серцево-легеневої реанімації, етичні аспекти серцево-легеневої реанімації. Покази до штучної вентиляції легень, інтубації трахеї. Поняття смерть мозку, клінічна смерть і біологічна смерть. Обстеження пацієнтів.

Тема 3. Принципи роботи реабілітолога в реанімаційному відділенні: поняття пріоритетів у обстеженні пацієнта, індивідуальний підхід до пацієнта, робота в команді, догляд за пацієнтом, робота з родичами.

Теми самостійної роботи

Тема 1. Анестезіологія як наука.

Тема 2. Специфіка роботи у дитячих реанімаційних відділеннях.

Тема 3. Моніторинг в анестезіології і інтенсивній терапії.

Змістовий модуль 2. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії при множинних порушеннях організму. Підходи у роботі з пацієнтами різних вікових груп населення, при неврологічних захворюваннях та травматичних пошкодженнях опорно-рухового апарату.

Тема 2. Вступ до курсу “ Фізична терапія при множинних порушеннях організму”.

- життєдіяльність організму людини; категорії та ступені життєдіяльності;
- загальні питання патології; закономірності виникнення, розвитку і кінця хвороби;
- семіотика множинних внутрішніх та хірургічних захворювань;
- методики досліджень у практиці фізичного терапевта;
- обстеження та визначення діагнозу при різних патологіях; поняття «основний діагноз та супутні патології»; коморбідність;
- загальні принципи фізичної терапії при множинних порушеннях організму; особливості складання програми фізичної терапії при множинних патологіях.

Мета - оцінити рівень теоретичних знань необхідний для створення програми до реабілітаційних втручань при множинних порушеннях організму, при ураженнях головного та спинного мозку. Вміння визначити мету, завдання, покази, протипокази, до реабілітаційних втручань при ураженнях головного та спинного мозку, периферичних нервів. Використання допоміжних технічних засобів. Хронічні прогресуючі захворювання нервової системи, які призводять до обмеження роботи різних систем організму. Отруєння невідомими речовинами та вплив отруєнь на роботу нервової системи.

Завдання:

1. Основні захворювання та форми реабілітаційних втручань у людей похилого віку. Типи поведінки хворих.
2. Отримати уявлення про фізичні та психічні особливості, зміни діяльності систем організму та основні захворювання у осіб похилого віку.

3. Засвоїти особливості роботи з людьми похилого віку.
4. Оволодіти навичками створення реабілітаційних програми для осіб похилого віку.
5. Теми та короткий зміст лекцій

Тема 2. Особливості психічних та фізичних змін у осіб похилого віку, основні захворювання притаманні для осіб похилого віку: фізичні та психічні особливості, зміни діяльності систем організму та основні захворювання. Особливості роботи з людьми похилого віку. Основні захворювання та форми реабілітаційних втручань у людей похилого віку. Типи поведінки хворих.

Теми та короткий зміст практичних занять

Тема 4. Хронічні прогресуючі захворювання нервової системи, які призводять до обмеження роботи різних систем організму, покази, протипокази до реабілітаційних втручань при ураженнях головного та спинного мозку, периферичних нервів. Використання допоміжних технічних засобів. Хронічні прогресуючі захворювання нервової системи, які призводять до обмеження роботи різних систем організму.

Тема 5 Підбір та застосування форм роботи із особами похилого віку; особливості складання реабілітаційних програм, певні форми обстежень, можливі обмеження при обстеженні, програми для родичів та опікунів

Теми самостійної роботи

Тема 3. Характеристика основних неврологічних захворювань притаманних для похилого віку

Тема 4. Поняття про множинний склероз

Тема 5. Хронічні прогресуючі захворювання нервової системи (м'язові дистрофії)

Тема 6. Хвороба Паркінсона

Змістовий модуль 3. Фізична терапія при множинних порушеннях організму і поєднаній патології. Обстеження при множинних ураженнях: способи оцінки наслідку травми або захворювання, різновиди реабілітаційних втручань.

Мета - навчити студентів проводити обстеження пацієнтів, які мають множинні, поєднані порушення та ураження (політравма). Вибір пріоритетів при обстеженні. Вплив швидкого початку реабілітаційних втручань на позитивний прогноз для пацієнта. Вибір програм роботи з пацієнтом, з врахуванням особливостей травми і важкості стану.

Завдання:

- Отримати уявлення про особливості реабілітаційного обстеження, визначення можливих ускладнень внаслідок травми чи хронічного захворювання.
- Отримати знання про способи оцінки порушення життєдіяльності та соціальних обмежень.
- Навчити складати програму для проведення реабілітаційних втручань.
- Оволодіти навичками визначення рівня якості життя

Теми та короткий зміст лекцій

Тема 3. Сучасні уявлення про наслідки захворювання та травми. Особливості реабілітаційного обстеження, визначення можливих ускладнень

внаслідок травми чи хронічного захворювання. Способи оцінки порушення життєдіяльності та соціальних обмежень. Особливості вивчення рівня якості життя. Поняття коми і псевдокоми. Причини виникнення ком, способи роботи із пацієнтами, що перебувають в комі, стадії виходу із тривалої коми, наслідки перебування в комі. Псевдокоми, як їх розпізнати.

Тема 4. Фізична терапія хворих на пневмонію та хронічні обструктивні захворювання легень (ХОЗЛ). Етіопатогенез пневмонії та ХОЗЛ. Клініка, ускладнення та супутня поєднана патологія. Особливості фізичної терапії. **Фізична терапія хворих на туберкульоз легень, гострий бронхіт, бронхіальну астму.** Етіопатогенез туберкульозу легень, гострого бронхіту, бронхіальної астми. Клініка, ускладнення та супутня патологія. Особливості фізичної терапії.

Тема 5. Фізична терапія хворих на виразкову хворобу шлунка та дванадцятипалої кишки. Поняття «диспептичний синдром». Етіопатогенез виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки, основні клінічні симптоми. Ускладнення та супутня патологія. Особливості фізичної терапії.

Тема 6. Фізична терапія пацієнтів із артеріальною гіпертензією, гіпертонічною хворобою, остеохондрозом шийного відділу хребта. Етіопатогенез артеріальної гіпертензії, гіпертонічної хвороби, остеохондрозу шийного відділу хребта. Термін «нейроциркуляторна дистонія». Основні клінічні симптоми, діагностика. Застосування фізичної терапії. **Фізична терапія хворих на ішемічну хворобу серця (ІХС), стенокардію.** Причини виникнення ІХС, патогенез стенокардії напруги та спокою. Оцінка індексу маси тіла (ІМТ), поняття «ожиріння». Оцінка ступеню серцевої недостатності. Клініка захворювання, ускладнення та супутня патологія. Особливості фізичної терапії.

Тема 7. Фізична терапія хворих із патологією серцевих клапанів. Етіопатогенез ураження серцевих клапанів. Оцінка ступеню серцевої недостатності. Клініка захворювання, ускладнення та супутня патологія. Особливості фізичної терапії.

Тема 8. Фізична терапія хворих на системні захворювання, ревматизм, системний червоний вовчак. Причини виникнення, основні клінічні симптоми, форми. Ускладнення та супутня патологія. Особливості застосування фізичної терапії.

Тема 9. Фізична терапія хворих на розсіяний склероз і супутню патологію; полінейропатії. Етіопатогенез розсіяного склерозу, різних видів полінейропатій. Клініка, ускладнення та супутня патологія. Особливості фізичної терапії.

Тема 10. Фізична терапія при судинних захворюваннях нижніх кінцівок, хронічній артеріальній недостатності (ХАННК), варикозній хворобі НК, лімфостазі НК. Причини виникнення, основні клінічні симптоми, ступені недостатності кровообігу НК. Ускладнення та супутня патологія. Особливості застосування фізичної терапії при судинних захворюваннях НК.

Теми та короткий зміст практичних занять

Тема 6. Алгоритм проведення обстеження та особливості створення програми реабілітаційного втручання. основні принципи реабілітаційного обстеження

важкохворих. Особливості обстеження пацієнта, підбору засобів для заняття, визначення першочергових завдань. Складання протоколів обстеження, вирішення ситуаційних завдань.

Тема 7. Ускладнення, які можуть виникнути внаслідок тривалого лежання. Поняття відлежін, способи їх профілактики. Типи оперативних втручань та можливі ускладнення у післяопераційному періоді. Найчастіші ускладнення через знерухомлення, способи їх профілактики. Техніка переміщень важкохворих у ліжку. Навчання медперсоналу та родичів.

Тема 8 Техніка проведення маніпулятивних втручань у пацієнтів, які перебувають в комі. Обстеження пацієнтів в комі. Визначення основних завдань. Як працювати з хворим, який перебуває на ТПВІТ Проведення відсмоктування з дихальних шляхів. Ускладнення, які зустрічаються в пацієнтів в комі.

Теми самостійної роботи

Тема 7. Коматозні стани при цукровому діабеті.

Тема 8. Судомний синдром

Тема 9. Парантеральне харчування

Тема 10. Особливості коматозних станів у дітей

Відвідування медичних закладів, де є палати інтенсивної терапії і реанімаційні відділення. Ознайомлення з роботою персоналу.

Змістовий модуль 4. Фізична терапія при порушеннях обміну речовин, пошкодженнях опорно-рухового апарату та хірургічній патології. Особливості роботи з пацієнтами при порушеннях опорно- рухового апарату та кардіо-респіраторної системи.

Мета - навчити студентів проводити обстеження пацієнтів, які мають множинні ураження (політравма). Вибір пріоритетів при обстеженні. Вплив швидкого початку реабілітаційних втручань на позитивний прогноз для пацієнта. Вибір програм роботи з пацієнтом, з врахуванням особливостей травми і важкості стану.

Завдання:

- Отримати уявлення про особливості реабілітаційного обстеження, пацієнтів, які мають захворювання ССС та дихальної системи.
- Повторити методи оцінювання рухливості у суглобах для пацієнтів, які мають ураження ОРА.
- Навчити складати програму для проведення реабілітаційних втручань.
- Оволодіти навиками визначення рівня якості життя для пацієнтів з ОРА, захворюваннями СС і дихальної систем.

Теми та короткий зміст лекцій

Тема 11. Особливості реабілітаційної допомоги при травмах та захворюваннях опорно-рухової системи: Особливості реабілітаційного обстеження, визначення можливих ускладнень внаслідок травми чи хронічного захворювання ОРА. Способи оцінки порушення життєдіяльності та соціальних обмежень. Особливості вивчення рівня якості життя.

Тема 12. Фізична терапія хворих із порушеннями обміну речовин, метаболічним синдромом, цукровим діабетом та супутньою патологією. Етіологія, патогенез, клініка, ускладнення та супутні патології. Застосування фізичної терапії. **Фізична терапія хворих з захворюваннями щитовидної залози та супутній патології, синдромом хронічної втоми як прояву різних захворювань.** Причини виникнення, клініка, діагностика. Ускладнення та супутні патології. Стрес, його роль у виникненні СХВ. Значення КПТ в процесі лікування. Особливості застосування фізичної терапії.

Тема 13. Фізична терапія хворих із хірургічною патологією органів грудної порожнини. Постмастектомічний синдром. Загальні принципи фізичної терапії «хірургічного» пацієнта. Етіологія, патогенез, клініка торакальної та кардіохірургічної патології, ускладнення та коморбідність. Стан після мастектомії. Застосування засобів фізичної терапії.

Тема 14. Фізична терапія хворих із гострою хірургічною патологією органів черевної порожнини. Етіологія, патогенез, клініка гострої абдомінальної патології, ускладнення та коморбідність. Особливості «ургентного» хірургічного пацієнта. Застосування засобів фізичної терапії.

Тема 15. Фізична терапія хворих з множинними пошкодженнями опорно-рухового апарату. Множинність ушкоджень. Періоди відновлювальної терапії. Застосування засобів ЛФК, лікувального масажу та фізичної терапії.

Тема 16. Фізична терапія нейрохірургічних хворих. Черепно-мозкова травма; гостре порушення мозкового кровообігу. Множинність ушкоджень. Періоди відновлювальної терапії. Застосування засобів ЛФК, лікувального масажу та фізичної терапії.

Теми та короткий зміст практичних занять

Тема 9. Алгоритм проведення обстеження та особливості створення програми реабілітаційного втручання. Основні принципи реабілітаційного обстеження хворих з ОРА. Особливості обстеження пацієнта, підбору засобів для заняття, визначення першочергових завдань. Складання протоколів обстеження, вирішення ситуаційних завдань.

Тема 10. Обстеження дихальної системи при ураженнях дихальної і СС систем. Повторення маніпулятивних втручань. Обстеження дихальної системи, основні показники на які слід звернути увагу при складанні реабілітаційної програми.

Тема 11. Навчання прийомам самообслуговування при травмах та захворюваннях ОРА. Навчання техніки переміщень пацієнтів з переломами кінцівок, підбір засобів для пересування. Техніка страхування осіб, що користуються інвалідним візком.

Теми самостійної роботи

Тема 9. Хронічні захворювання ОРА

Тема 10. Неспецифічні захворювання легень

Тема 11. Бронхіальна астма

4. Структура навчальної дисципліни

Програма дисципліни складається із змістових модулів:

1. Невідкладні стани та інші реанімаційні заходи.
2. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії при множинних порушеннях організму. Підходи у роботі з пацієнтами різних вікових груп населення, при неврологічних захворюваннях та травматичних пошкодженнях опорно-рухового апарату.
3. Фізична терапія при множинних порушеннях організму і поєднаній патології. Обстеження при множинних ураженнях: способи оцінки наслідку травми або захворювання, різновиди реабілітаційних втручань.
4. Фізична терапія при порушеннях обміну речовин, пошкодженнях опорно-рухового апарату та хірургічній патології. Особливості роботи з пацієнтами при порушеннях опорно- рухового апарату та кардіо-респіраторної системи.

№ модуля	Кількість годин			Максимальна кількість балів за модулями
	Лекції	Практ.	Самост. робота	
1.	4	8	8	15
2.	2	4	4	25
3.	6	12	10	25
4.	4	16	12	35
Разом	16	40	34	100

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Реаніматологія. Основні завдання реаніматології: зародження науки реаніматологи, принципи роботи реанімаційних відділень та палат інтенсивної терапії.	2
2.	Поняття про шоки, термінальні стани, клінічна і біологічна смерть мозку.	2
3.	Вступ до курсу “ Фізична терапія при множинних порушеннях організму”. Особливості психічних та фізичних змін у осіб похилого віку, основні захворювання притаманні для осіб похилого віку: фізичні та психічні особливості, зміни діяльності систем організму та основні захворювання.	2
4.	Сучасні уявлення про наслідки захворювання та травми. Фізична терапія хворих на виразкову хворобу шлунка та дванадцятипалої кишки. Фізична терапія пацієнтів із артеріальною гіпертензією, гіпертонічною хворобою, остеохондрозом шийного відділу хребта. Фізична терапія хворих на ішемічну хворобу серця (ІХС), стенокардію.	2

5.	Фізична терапія хворих із патологією серцевих клапанів. Фізична терапія хворих на системні захворювання, ревматизм, системний червоний вовчак. Фізична терапія хворих на розсіяний склероз і супутню патологію; полінейропатії.	2
6.	Фізична терапія при судинних захворюваннях нижніх кінцівок, хронічній артеріальній недостатності (ХАННК), варикозній хворобі НК, лімфостазі НК	2
7.	Особливості реабілітаційної допомоги при травмах та захворюваннях опорно-рухової системи. Фізична терапія хворих із порушеннями обміну речовин, метаболічним синдромом, цукровим діабетом та супутньою патологією. Фізична терапія хворих з захворюваннями щитовидної залози та супутній патології, синдромом хронічної втоми як прояву різних захворювань.	2
8.	Фізична терапія хворих із хірургічною патологією органів грудної порожнини. Постмастектомічний синдром. Фізична терапія хворих із гострою хірургічною патологією органів черевної порожнини. Фізична терапія хворих з множинними пошкодженнями опорно-рухового апарату. Фізична терапія нейрохірургічних хворих. Черепно-мозкова травма; гостре порушення мозкового кровообігу.	2
	Разом	16

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Невідкладні стани: поняття гострої недостатності кровообігу, гостра недостатність нирок, шоки, види шоків, синдром тривалого стискання, опіки, відмороження, замерзання.	2
2.	Принципи надання невідкладної допомоги: поняття гострої недостатності кровообігу, гостра недостатність нирок, шоки, види шоків, синдром тривалого стискання, опіки, відмороження, замерзання.	2
3.	Серцево- легенева реанімація, Обстеження пацієнтів.	2
4.	Принципи роботи реабілітолога в реанімаційному відділенні.	2
5.	Хронічні прогресуючі захворювання нервової системи, які призводять до обмеження роботи різних систем організму. Використання допоміжних технічних засобів.	2
6.	Підбір та застосування форм роботи із особами похилого віку; особливості складання реабілітаційних програм, певні форми обстежень, можливі обмеження при обстеженні, програми для родичів та опікунів	2

7.	Алгоритм проведення обстеження та особливості створення програми реабілітаційного втручання. Основні принципи реабілітаційного обстеження важкохворих.	2
8.	Особливості обстеження пацієнта, підбору засобів для заняття, визначення першочергових завдань. Складання протоколів обстеження, вирішення ситуаційних завдань	2
9.	Ускладнення, які можуть виникнути внаслідок тривалого лежання. Поняття відлежин, способи їх профілактики.	2
10.	Типи оперативних втручань та можливі ускладнення у післяопераційному періоді. Найчастіші ускладнення через знерухомлення, способи їх профілактики. Техніка переміщень важкохворих у ліжку. Навчання медперсоналу та родичів.	2
11.	Техніка проведення маніпулятивних втручань у пацієнтів, які перебувають в комі. Обстеження пацієнтів в комі. Визначення основних завдань.	2
12.	Як працювати з хворим, який перебуває на ТІТВІТ Проведення відсмоктування з дихальних шляхів. Ускладнення, які зустрічаються в пацієнтів в комі.	2
13.	Алгоритм проведення обстеження та особливості створення програми реабілітаційного втручання.	2
14.	Основні принципи реабілітаційного обстеження хворих з ОРА. Особливості обстеження пацієнта, підбору засобів для заняття, визначення першочергових завдань. Складання протоколів обстеження, вирішення ситуаційних завдань	2
15.	Обстеження дихальної системи при ураженнях дихальної і СС систем.	2
16.	Повторення маніпулятивних втручань.	2
17.	Обстеження дихальної системи, основні показники на які слід звернути увагу при складанні реабілітаційної програми	2
18.	Навчання прийомам самообслуговування при травмах та захворюваннях ОРА.	2
19.	Навчання техніки переміщень пацієнтів з переломами кінцівок, підбір засобів для пересування.	2
20.	Техніка страхування осіб, що користуються інвалідним візком.	2
	Разом	40

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Анестезіологія як наука. Конспекти самопідготовки.	4
2.	Специфіка роботи у дитячих реанімаційних відділеннях. Конспекти самопідготовки.	2
3.	Моніторинг в анестезіології і інтенсивній терапії. Конспекти самопідготовки.	4
4.	Характеристика основних неврологічних захворювань притаманних для похилого віку. Конспекти самопідготовки.	4
5.	Поняття про множинний склероз. Конспекти самопідготовки.	2
6.	Хронічні прогресуючі захворювання нервової системи (м'язові дистрофії). Конспекти самопідготовки.	2
7.	Хвороба Паркінсона. Конспекти самопідготовки.	2
8.	Коматозні стани при цукровому діабеті. Конспекти самопідготовки.	2
9.	Судомний синдром. Конспекти самопідготовки.	2
10.	Парантеральне харчування. Конспекти самопідготовки.	2
11.	Особливості коматозних станів у дітей. Конспекти самопідготовки.	2
12.	Хронічні захворювання ОРА. Конспекти самопідготовки.	2
13.	Неспецифічні захворювання легень. Конспекти самопідготовки.	2
14.	Бронхіальна астма. Конспекти самопідготовки.	2
	Разом	34

8. Індивідуальні завдання – немає

9. Методи навчання

Словесні (лекції, пояснення, інструктаж), наочні (ілюстрації, демонстрація, спостереження).

10. Методи контролю

Усне опитування, виконання завдань практичних занять, тестові контрольні та самостійні роботи.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання модуля 1

Види контролю

Вид контролю	максимальна кількість
Письмова робота	15
Всього за модуль	15

Кількість балів отриманих за модуль 1	Оцінка	Оцінка ECTS	% від максимальної кількості набраних балів
15,0-13,5	5 (відмінно)	A	90-100
13,4-12,3	4 (добре)	B	89-82
12,2-11,25	4 (добре)	c	81-75
11,2-10,2	3 (задовільно)	D	74-68
10, 1 -9, 15	3 (задовільно)	E	67-61
9, 1 - 5, 25	2 (незадовільно)	Fx	60-35
5,2	0	F	35-0

Система оцінювання модуля 2

Види контролю

Вид контролю	максимальна кількість
Письмова робота	25
Всього за модуль	25

Кількість балів отриманих за модуль 2	Оцінка	Оцінка ECTS	% від максимальної кількості набраних балів
25-22, 5	5 (відмінно)	A	90-100
22, 4 - 20, 5	4 (добре)	B	89-82
20,4-18, 75	4 (добре)	c	81-75
18, 7-17,0	3 (задовільно)	D	74-68
16,9-15,25	3 (задовільно)	E	67-61
15,2-8, 75	2 (незадовільно)	Fx	60-35
8,7	0	F	35-0

Система оцінювання модуля 3

Види контролю

Вид контролю	максимальна кількість
Контрольна робота	25
Всього за модуль	25

Кількість балів отриманих за модуль 3	Оцінка	Оцінка ECTS	% від максимальної кількості набраних балів
25-22,5	5 (відмінно)	A	90-100
22, 4 - 20, 5	4 (добре)	B	89-82
20,4-18, 75	4 (добре)	C	81-75
18, 7-17,0	3 (задовільно)	D	74-68
16,9-15,25	3 (задовільно)	E	67-61
15,2-8, 75	2 (незадовільно)	Fx	60-35
8,7	0	F	35-0

Вид контролю	максимальна кількість балів
Контрольна робота	20
Демонстрація практичних навиків	15
Всього за модуль	35

Кількість балів отриманих за модуль 4	Оцінка	Оцінка ECTS	% від максимальної кількості набраних балів
35 -31, 5	5 (відмінно)	A	90-100
31,4-28,7	4 (добре)	B	89-82
28, 6-26, 25	4 (добре)	C	81-75
26,2-23, 8	3 (задовільно)	D	74-68
23,7-21,35	3 (задовільно)	E	67-61
21,3-12, 25	2 (незадовільно)	Fx	60-35
12,2	0	F	35-0

Сис
тем
а
оцін
юва
ння
зна

нь студентів за підсумками 4-х модулів

Кількість балів отриманих за усі 4 модулі	Оцінка	Оцінка ECTS	% від максимальної кількості набраних балів
100 -90	5 (відмінно)	A	90-100
89, 6-82, 0	4 (добре)	B	89-82
81, 6-75, 0	4 (добре)	C	81-75
74, 6-68, 0	3 (задовільно)	D	74-68
66, 6-61, 0	3 (задовільно)	E	67-61
60, 6-35, 0	2 (незадовільно)	Fx	60-35
34, 9	0	F	35-0

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для недиференційованого заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
68-74	D	
61-67	E	
35-60	FX	незараховано, з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Табличний фонд.
2. Мультимедійне обладнання, ПК з програмним забезпеченням.

3. Прилади для виконання фізіологічних досліджень.
4. Клінічні бази.

13. Рекомендована література

Основна:

1. Анестезиология и реаниматология : практ. занятия / под общей ред. Л. В. Усенко. – Киев : Вища школа, 1983. – 351 с.
2. Бас О. Реабілітаційне обстеження жінок після мастектомії / Ольга Бас // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2008. – Вип. 12, т. 3. – С. 22–25.
3. Белова А. Н. Шкалы, тесты и опросники в медицинской реабилитации / А. Н. Белова, О. Н. Щепетова. – Москва : Антидор, 2002. С. 27.
4. Букуп К. Клиническое исследование костей, суставов и мышц / К. Букуп. – Москва : Медицинская литература, 2007. — 320 с.
5. Вакуленко Л. О. Основи фізичної реабілітації / Л. О. Вакуленко. – Тернопіль : ТНПУ, 2010. – 234 с.
6. Виленский Б. С. Инсульт: профилактика, диагностика, лечение / Б. С. Виленский. – Санкт-Петербург : Искусство России, 1999. – 336 с.
7. Внутрішні хвороби / [Р. О. Сабадишин, В. М. Баніт, І. М. Григус і ін.] ; за ред. Р. О. Сабадишина. – Рівне : Рівненська друкарня, 2004. – 544 с.
8. Григус І. М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи : навч. посіб. / І. М. Григус. – Рівне, 2011. – 186 с.
9. Двигательная реабилитация при нарушениях осанки и сколиозе : учеб.-метод. реком. / авт.-сост. Л. А. Скиндер, А. Н. Герасевич ; под ред. А. Н. Герасевича. – Брест : БрГУ им. А.С. Пушкина, 2006. – 36 с.
10. Дитяча анестезіологія і реаніматологія / за ред. В.А. Міхельсон, В. А. Гребенніков. – Київ, 2008. - 237с.
11. Івасик Н. Фізична реабілітація при порушенні діяльності органів дихання : навч. посіб. для студ. ВНЗ фізкультурного профілю / Наталія Івасик. - Львів, 2007. - 166 с.
12. Маркс В.О. Ортопедическая диагностика / В. О. Маркс. – Минск,1978. – 508 с.
13. Масаж і лікувальна фізкультура в медицині : підручник / М. В. Степашко, Л. В. Сухостат. – Київ : Медицина, 2006. – 288 с.
14. Мухін В. М. Фізична реабілітація при пошкодженнях опорно-рухового апарату : монографія / В. М. Мухін. – Львів : ЛДУФК, 2016. – 398 с.
15. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – Київ : Олімпійська література, 2009. – 488 с.
16. Мухін В. М. Фізична реабілітація в травматології : монографія / В. М. Мухін. – Львів : ЛДУФК, 2015. – 424 с. – ISBN 978-966-2328-77-6.
17. Новик А. А. Руководство по исследованию качества жизни в медицине / Новик А. А., Ионова Т. И. — 2-е изд. – Москва, 2007. – 320 с.
18. Ногас А. О. Фізична реабілітація при множинних захворюваннях : навч.-метод. посіб. / А. О. Ногас, І. М. Григус. – Рівне, 2012. – 100 с.
19. Поцюрко Р. І. Невідкладні стани в педіатрії : навч. посіб. – Київ : Медицина, 2006. – 192 с.
20. Реабилитация детей с ДЦП / [Е. В. Семёнова, Е. В. Клочкова, А. Е.

- Коршикова-Морозова и др.]. – Москва : Лента книга, 2018. – 584 с.
21. Реабілітація хворих засобами лікувальної фізкультури / [Грейда Б. П., Столяр В. А., Валецький Ю. М., Грейда Н. Б.]. – Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2003. – 310 с.
  22. Ріст та розвиток людини / Тарасюк В. С., Титаренко Г. Г., Паламар І. В., Титаренко Н. В. – Київ : Здоров'я, 2002. – 272 с.
  23. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/терапії дітей шкільного віку з бронхолегеневими патологіями : монографія / Наталя Івасик. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 393 с.
  24. Тимрук-Скоропад К. Первинне оцінювання та планування фізичної терапії пацієнтів із хронічним обструктивним захворюванням легень з використанням інструментів на основі міжнародної класифікації функціонування / Катерина Тимрук-Скоропад // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2018. – № 1(31). – С. 45–53.
  25. Тиравська О. Реабілітаційне обстеження осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2009. – Вип. 13, т. 3. – С. 171–175.
  26. Швидка медична допомога : навч. посіб. / Л. П. Чепкий О. Ф., Возіанов О.И. – Київ : Вища школа. – 311 с.

Допоміжна:

1. Алан Е. Г. М'язова дистрофія : факти / Алан Е. Е. Емері. – Нью-Йорк : Oxford University Press, 2001. – 164 с.
2. Бас О. А. Програма фізичної реабілітації жінок після мастектомії і відповідно до періодів відновлення / Бас О.А. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. – Київ, 2017. – Вип. 5К (86) 17. – С. 29–31. 17.
3. Бас О. Реабілітаційне обстеження жінок після мастектомії / Ольга Бас // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2008. – Вип. 12, т. 3. – С. 22 – 25.
4. Бас О. А. Реабілітація жінок після мастектомії / Бас О. А. // Фізична реабілітація – здобутки, проблеми, перспективи : матеріали Всеукр. наук. конф. – Львів, 2009. – С. 10–14.
5. Бас О. А. Реабілітаційне обстеження жінок з лімфостазом / Бас О. А., Гречин В. М. // РМЖУА. – 2018. – Vol. 3, N 1. – Р. 10.
6. Бас О. Алгоритмізація процесу фізичної реабілітації жінок прооперованих з приводу онкопатології молочної залози / Ольга Бас // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 2. – С. 271 – 277.
7. Бас О.А. Індивідуальна картка обстеження та оцінки фізичного стану жінок прооперованих з приводу раку молочної залози/ О. А. Бас // Теорія і практика фізичного виховання. – 2006. – № 1/2. – С. 462.
8. Гуль І. Причини виникнення порушення стереотипу нормальної ходи після перенесеної черепно-мозкової травми / Ігор Гуль, Ольга Бас // Молода спортивна наука України : зб. тез доп. / за заг. ред. Є. Приступи. – Львів, 2019. – Вип. 23, т. 3. – С. 76–77.
9. Гриньків М. Нормальна анатомія : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна

- Куцериб, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 224 с.
10. Вовканич А. Лікувальна фізична культура при захворюваннях дихальної системи / А. Вовканич, О. Романчак // Молода спортивна наука України : зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. – Львів, 2006. – Т. 4, кн. 2. – С. 31–35.
  11. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи : навч. посіб. / Д. М. Воронін, Є.О. Павлюк. – Хмельницький : ХНУ, 2011. – 143 с.
  12. Діагностика та лікування невідкладних станів в терапії : навч. посіб. / Середюк Н. М., Купновицька І. Г., Мазепа М. А., Вакалюк І. П. – ІваноФранківськ, 1996. – 126 с.
  13. Івасик Н. О. Засоби фізичної реабілітації в екстреній допомозі при порушенні ритму та провідності серця / Івасик Н. О., Очеретна О. М., Чеховська М. Я. // Науковий часопис [Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова]. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. - Київ, 2013. - Вип. 7(33), т. 2 (Н-Я). - С. 530-535.
  14. Коритко З. І. Медико-біологічні основи фізичного виховання / З. І. Коритко. – Львів, 2002. – 51 с.
  15. Коритко З. Загальна фізіологія : навч. посіб. / Зоряна Коритко, Євген Голубій. – Львів : ПП Сорока, 2002. – 141 с.
  16. Коритко З. І. Вплив засобів фізичної реабілітації на якість життя хворих при ревматоїдному артриті / З. І. Коритко, Р. М. Поник, О. В. Купріненко // Експериментальна та клінічна фізіологія і біохімія. – 2019. – № 4(88). – С. 45–52.
  17. Крук Б. Рекомендації щодо використання вправ, спрямованих на розвиток сили м'язів, у фізичній реабілітації осіб із хребетно-спинномозковою травмою / Богдан Крук // Молода спортивна наука України : зб. наук. ст. з галузі фіз. культури та спорту. – Л., 2004. – Вип. 8, т. 2. – С. 202–205.
  18. Крук Б. Р. Рекомендації щодо складання індивідуальної програми фізичної реабілітації осіб з хребетно-спинномозковою травмою шийного відділу в післяопераційний період / Крук Б. Р. // Теорія і практика фізичного виховання. – 2004. – № 3. – С. 263–269.
  19. Крук Б. Р. Клінічні ознаки спинномозкової травми : лекція з навчальної дисципліни „Фізична терапія в нейрореабілітації” для студентів спеціальності 227 "Фізична терапія та ерготерапія" / Крук Б. Р. - Львів, 2019. - 19 с.
  20. Крук Б. Р. Реабілітаційна картка обстеження осіб з ураженням хребта та спинного мозку : додаток до лекцій з навчальної дисципліни "Фізична терапія в нейрореабілітації" для студентів спеціальності 227 "Фізична терапія та ерготерапія" / Крук Б. Р. - Львів, 2019. - 15 с.
  21. Куцериб Т. Анатомія людини з основами морфології : навч. посіб. / Тетяна Куцериб, Мирослава Гриньків, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 86 с.
  22. Лікувальна фізична культура : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 33 с.
  23. Лапичак І. Аспекти інтеграції професійних знань і вмінь при підготовці фахівців з фізичного виховання у вищих навчальних закладах / Ігор Лапичак, Федір Музика // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 1. – С. 158 – 164.

24. Лікувальна фізична культура при захворюваннях органів дихання : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 27 с.
25. Лікувальна фізична культура при травмах і захворюваннях опорно-рухового апарату : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 31 с.
26. Мазепа М. А. Загальний огляд хворого : метод. вказівка / Мазепа М. А. – Львів, 2018. – 3 с.
27. Мазепа М. А. Огляд окремих частин тіла : метод. вказівка / М. А. Мазепа. – Львів, 2018. – 2 с.
28. Медико-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії ("Нормальна анатомія" та "Нормальна фізіологія") : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 146 с.
29. Музика Ф. В. Анатомія людини : навч. посіб. / Ф. В. Музика, М. Я. Гриньків., Т. М. Куцериб. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 360 с.
30. Музика Ф. Рухова активність осіб похилого віку України та Польщі / Федір Музика, Назарій Куриш // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2013. – Вип. 17, т. 4. – С. 105 – 110.
31. Музика Ф. В. Роль кальцію в регуляції енергетичного обміну в печінці / Ф. В. Музика, Є. О. Яремко, М. М. Доліба // Фізична культура та спорт – важливий фактор виховання особистості та зміцнення здоров'я населення : тези звітної наук.-практ. конф. викладачів ін-ту за 1993 рік. – Львів, 1994. – С. 40–41.
32. Музика Ф. В. Серцево-судинна система : лекція з навчальної дисципліни "Анатомія людини" / Музика Ф. В. - Львів, 2019. - 12 с.
33. Музика Ф. В. Нервова система. Спинний мозок : лекція з навчальної дисципліни "Анатомія людини" / Музика Ф. В. - Львів, 2019. - 10 с.
34. Музика Ф. В. Головний мозок : лекція з навчальної дисципліни "Анатомія людини" / Музика Ф. В. - Львів, 2019. - 10 с.
35. Паєнок О. Загальний огляд нервової системи. Головний і спинний мозок / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
36. Паєнок О. Кровообіг головного та спинного мозку. Синдроми ураження окремих артерій мозку / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
37. Резанцева М. Особливості використання засобів фізичної реабілітації в лікуванні пацієнтів з опіковою травмою / Марта Резанцева, Ольга Бас // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2015. – Вип. 19, т. 3. – С. 131 – 137.
38. Руденко Р. Масаж : навч. посіб. / Романна Руденко. – Львів : Сплайн, 2013. – 304 с. ISBN 978-966-2328-51-6.
39. Руденко Р. Спортивний масаж : навч. посіб. / Романна Руденко. – Вид. 2-ге, допов. – Львів : Ліга-прес, 2009. – 160 с.
40. Руденко Р. Специфіка програми фізичної реабілітації спортсменів з обмеженими можливостями в рамках нозологічної групи / Романна Руденко // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 2. – С. 333 – 357.
41. Руденко Р. Є. Засоби відновлення фізичної працездатності у процесі

- тренувань та змагань // Слобожанський науково-спортивний вісник : [зб. наук. ст.]. – Харків, 2008. – № 4. – С. 124–127.
42. Руденко Р. Специфіка програми фізичної реабілітації спортсменів з обмеженими можливостями в рамках нозологічної групи / Романна Руденко // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 2. – С. 333 – 357.
  43. Руденко Р. Є. Фізична реабілітація осіб, хворих на цукровий діабет / Р. Є. Руденко, К. С. Вяткіна // Здоровий спосіб життя : зб. наук. ст. – Львів, 2008. – Вип. 28. – С. 41–45.
  44. Свістельник І. Фізична реабілітація : анот. бібліогр. покажч. / Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 1162 с.
  45. Тиравська О. Програма фізичної реабілітації осіб, оперованих із приводу кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська, Ростислав Данилков // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. - Львів, 2011. - Вип. 15, т. 3. - С. 293 - 299.
  46. Тиравська О. Характеристика фізичних вправ, які використовуються при лікуванні кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. - Львів, 2007. - Вип. 11, т. 2. - С. 333 - 336.
  47. Тиравська О. Причини виникнення дорсалгій у спортсменів / Оксана Тиравська // Сучасні тенденції у практиці й освіті з фізичної терапії : тези доп. Міжнар. наук. семінару. - Львів, 2016. - С. 59-61.
  48. Фізична реабілітація. Фізична терапія : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2019. – 145 с.
  49. Фізична реабілітація у фізичному вихованні та спорті : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 66 с.
  50. Стасюк О. Фізична реабілітація при туберкульозі легень / Ольга Стасюк, Марія Васирина // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2012. – № 1. – С. 50 – 55.
  51. Фізична реабілітація при порушеннях діяльності серцево-судинної системи : конспект лекцій з навчальної дисципліни / розроб. Чеховська М. Я. - Львів, 2020. - 59 с.
  52. Частота травми голови та обличчя залежно від виду спорту, механізм та профілактика / Є. Н. Приступа, А. В. Магльований, Д. С. Аветіков [та ін.] // Клінічна хірургія. – 2017. – № 10 (906). – С. 70–73.
  53. Чеховська М. Програма фізичної реабілітації для дітей шкільного віку з хронічною серцевою недостатністю / Мар'яна Чеховська // Фізична активність, здоров'я і спорт. - 2017. - № 1(27). - С. 76-86.
  54. Чеховська М. Комплаєнс як запорука позитивного ефекту у процесі фізичної реабілітації / Мар'яна Чеховська // Сучасні тенденції у практиці й освіті з фізичної терапії : тези доп. Міжнар. наук. семінару. – Львів, 2016. – С. 71-73.
  55. Features of heart rate variability in breast cancer survivors with various types of attitude to the disease / Evgen Prystupa, Tetiana Odynets, Yuriy Briskin, Iryna Svistelnyk // Advances in Rehabilitation=Postępy Rehabilitacji. – 2018. – Vol. 3. – P. 5–9.
  56. Muchin W. Rehabilitacja fizyczna / Władimir Muchin. – Dąbrowa Górnicza, 2012.

– Cz. 2. – 143 s. (Seria: Monografie i opracowania. T. 7.).

Інформаційні ресурси інтернет

1. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>
2. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
3. Гриц Т. Антропометричні показники дівчат віком 14 – 15 років із I ступенем ожиріння [Електронний ресурс] / Тетяна Гриц, Ольга Стасюк // Спортивна наука України. – 2014. – № 3. – С. 3 – 6. – Режим доступу : <http://sportsscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/230>
4. Курса М. Фізична реабілітація дітей віком 11 – 12 років зі сколіозом II ступеня [Електронний ресурс] / Мар'яна Курса, Ольга Стасюк, Світлана Єфімова // Спортивна наука України. – 2014. – № 2. – С. 10 – 14. – Режим доступу : <http://sportsscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/214>
5. Крук Б. Фізична терапія при порушенні діяльності нервової системи [Електронний ресурс] / Богдан Крук. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 86 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/15281>
6. Лікувальний масаж : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 14 с. – Режим доступу: http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/366/1/likuval%27nyu%20masazh_pokazhchuk.pdf
7. Мазепа М. Тестування функцій кисті у хворих на системну склеродермію / Марія Мазепа, Оксана Тиравська, Орест Малков // Спортивна наука України. – 2018. – № 2(84). – С. 29–35. – Режим доступу : <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/15937>
8. Масаж : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 66 с. – Режим доступу: http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/365/1/masazh_po_kyuk.Pdf
9. Поліпшення якості життя студентської молоді з урахуванням сучасних освітніх умов навчання у вищому навчальному закладі [Електронний ресурс] / Вікторія Тулайдан, Федір Музика, Богдан Виноградський, Юлія // Спортивна наука України. – 2012. – № 3. – С. 3 – 14. – Режим доступу : http://www.sportscience.org.ua/index.php/Arhiv.html?file=tl_files/Archiv2012/3/Tulajdan_1.pdf
10. Фізична реабілітація в онкології : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 31 с. – Режим доступу: http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/394/1/fizychna%20reabilitatsiya%20v%20onkolohiyi_pokazhchuk.pdf
11. ICD-11 for Mortality and Morbidity Statistics (ICD-11 MMS) 2018 version [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу: <https://icd.who.int/browse11/l-m/en>.
12. International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу: <http://apps.who.int/classifications/icfbrowser/>.

14. Залікові вимоги

1. Дайте визначення понять реаніматологія, інтенсивна терапія, анестезіологія
2. Планування і робота відділень реанімації і інтенсивної терапії
3. Ознаки клінічної смерті
4. Основні завдання реаніматології
5. Причини розвитку ниркової коми
6. Види термінальних станів
7. Обладнання необхідне для реанімаційного відділення
8. Причини розвитку геморагічної коми
9. Назвіть режими ТТТШТ
10. Що таке інтенсивна терапія
11. Види шоків
12. Що таке гостра недостатність кровообігу?
13. Причини опіків
14. Назвіть фази замерзання
15. Причини синдрому тривалого стискання
16. Що таке опікова хвороба?
17. Обладнання відділень реанімації і інтенсивної терапії
18. Назвіть ускладнення, які можуть бути після введення наркозу?
19. Що таке запаморочення, і які види Ви знаєте?
20. Назвати основні симптоми приступу серцевої астми
21. Гострі невідкладні стани, перша допомога
22. Гостра дихальна недостатність, причини
23. Назвати Фактори ризику виникнення атеросклерозу
24. Назвати екзогенні фактори розвитку остеопорозу
25. Що таке астматичний статус?
26. Симптоми бронхіальної обструкції
27. Назвати ознаки приступу інфаркту міокарду
28. Які ознаки старечої пози?
29. Чим характеризується бронхоектатична хвороба, і які стадії її розвитку? Які можна застосовувати дихальні маніпуляції ?
30. Що таке остеопороз?
31. Які покази до застосування мануального тиску?
32. Що таке аневризма аорти?
33. Протипоказами до проведення перкусії
34. Що таке спружинення ребер, як проводити?
35. Що таке «легеневе серце»?
36. Що таке «серцева астма» і «набряк легень»?
37. Що в себе включає поняття «політравма»?
38. Тромбоемболія легеневої артерії
39. Клінічні прояви інфаркту міокарду
40. Назвіть ознаки старечої пози
41. Причини розвитку легеневого серця
42. Поняття інфаркту міокарду, стенокардії
43. Якими шкалами користуються для визначення ефективності навантажень при ІМ?
44. Основні проблеми пов'язані із старінням організму
45. Поняття смерть мозку, клінічна смерть, біологічна смерть

46. Отруєння фосфатами, чадним газом, барбітуратами
47. Епілепсія
48. Хвороба Паркінсона
49. Міопатії.
50. Розсіяний склероз .
51. Відлежани, стадії розвитку, причини
52. Ускладнення, які виникають внаслідок тривалого лежання
53. Післяопераційні ускладнення, причини
54. ЧМТ, наслідки, віддалені ускладнення
55. Що таке «збереження енергії», де застосовують
56. Профілактичні заходи для уникнення ускладнень в комі
57. Що має включати в себе програма реабілітаційного втручання для важкохворих
58. Хронічні неспецифічні захворювання легень
59. Опіки, ступені, види
60. Відмороження і замерзання, стадії, наслідки
61. Синдром тривалого стискання
62. Шок, види шоків
63. Пухлини, онкологія
64. Коми і псевдокоми, стадії виходу із коми, шкала оцінки свідомості
65. Штучна вентиляція легень, протипокази, ускладнення
66. Покази, протипокази, виконання дихальних маніпуляцій
67. Мануальне м'язеве тестування
68. Мануальний тиск, покази, протипокази, застереження
69. Вимірювання амплітуди рухів.